

UDK 808.62-087 (Tkon)
Stručni članak
Primljeno 2. XII. 1996.

Sanja Vulić, Jela Maresić
Zavod za lingvistička istraživanja HAZU, Zagreb

MALI RJEČNIK TKONSKOGA GOVORA¹

Ovaj mali dijalekatni rječnik sadržava građu prikupljenu u tijeku terenskoga istraživanja u mjestu Tkonu na otoku Pašmanu, nasuprot grada Biograda.

Ovaj mali dijalekatni rječnik sadržava građu prikupljenu u tijeku terenskoga istraživanja u mjestu Tkonu koje se nalazi na otoku Pašmanu², točno nasuprot gradu Biogradu. Oko pet stotina akcentuiranih natuknica uvršteno je u rječnik u kanonskom obliku. Uz svaku je natuknicu obavezno zabilježena morfološka odrednica. Uz nepromjenjive vrste riječi ta odrednica ukazuje kojoj vrsti riječi natuknički leksem pripada. Imeničkim je natuknicama postponiran genitivni nastavak, a ukoliko se genitivni oblik akcenatski ili pak po fonološkom sastavu osnovne razlikuje od nominativa, uvrštava se u glavu članka čitav genitivni oblik, odnosno genitivni završetak. Glagolskim je natuknicama postponirana vidska odrednica i nastavak 1. lica sg. prezenta, a prema potrebi i cijeli oblik. Uz pridjevske se natuknice bilježi oznaka o obliku (određenom i neodređenom). Stožerni dio tijela članka najčešće je prijevodni ekvivalent. Ukoliko je u potpunosti podudaran s natuknicom (osim možebitnih odstupanja u akcentu i kvantiteti), umjesto prijevodnog ekvivalenta bilježi se oznaka *i. z.* koja ukazuje na istovjetnost natuknice i prijevodnog ekvivalenta. U slučaju nepostojanja prikladnih prijevodnih

¹ Mali rječnik tkonskoga govora posvećen je akademiku Rudolfu Filipoviću povodom njegova 80. rodendana.

² Rječniku ne prethodi opis govora jer je pašmanske govore iscrpno obradio Božidar Finka u svom radu *Mjesto govora otoka Pašmana među obližnjim govorima, Pašmanski zbornik, Zadar 1987, str. 207–218.*

ekvivalenata, bilježi se opisni ekvivalent, a vrlo često i leksikografske definicije. Te su definicije vrlo često izražene u obliku egzemplifikacije. Inače, akcentuirane egzemplifikacije su donesene kad god je to bilo moguće. Nažalost, zbog ograničenog vremena skupljanja građe nije ih bilo moguće zabilježiti uz svaku natuknicu. Sinonimne su natuknice u rječniku međusobno povezane, a posebni su rječnički članci formirani ne samo za fonološke inačice i homografne natuknice nego i za heterofone. Ukoliko se natuknički leksem pojavljuje u leksikaliziranim binarnim izrazima koji su semantički supsumirani natuknici, rječnički se članci strukturiraju na principu leksičkih gnijezda unutar kojih se ti dvočlani izrazi bilježe (npr. uz natuknicu *baligõt* zabilježene su podnatuknice *baligõt jědnofilni* i *baligõt trõfilni*). Za sve te podnatuknice također su redovito navedene prijevodne semantizacije.

Rječnička je građa uglavnom tematski ograničena – pripada poglavito tematskom krugu ribarstva i nešto manje poljodjelstva. Uz ihtionime su uglavnom zabilježeni i znanstveni latinski nazivi. Zbog ograničenosti prostora predviđenog u časopisu, izostavljena je onomastička građa. Izuzetak čine tek poneko blagdansko ime i ojkonim *Kun*, zbog znatnog fonološkog odstupanja od standardnog imena, te etnici *Kunjarin* i *Kunjka*.

A

Advēnat, gen. *Advēnta*, m. Advenat, Došašće

agāč, gen. *agāčā*, m. vrsta ribe (*Dicentrarchus labrax* L.)

aprīl, gen. *-a*, m. travanj

arbūn, gen. *arbūnā*, m. vrsta ribe crvenkaste boje, arbun

argāč, gen. *argāčā*, m. vrsta ribe bijelo-sive boje

āšta, gen. *-e*, f. u svezi *provēna āšta* isto što i *stātva*, i *krmēna āšta*

B

bāba, gen. *-e*, f. vrsta raka, rakovica (*Maja squinado* Herbst)

bāčva, gen. *-e*, f. (i. z.); *Svēti Marīn ostā iza bāčve*.

badānj, gen. *badnjā*, m. (i. z.)

Badnjāk, gen. *-a*, m. (i. z.)

bakāra, gen. *e*, f. isto što i *dīža*, manja posuda za prelijevanje mošta iz jedne veće posude u drugu

baligõt, gen. *-a*, m. stojeća mreža za lov kvalitetnije bijele ribe; u svezi *baligõt jědnofilni* mreža za lovljenje bukava, skuša i lokardi, *baligõt trõfilni* mreža za lovljenje svih vrsta bijele ribe

bānak, gen. *bānka*, m. klupa

bānda, gen. *-e*, f. strana

- bānja*, gen. -e, f. kupaonica
barāj, gen. -a, m. vrsta ribe, fratar (*Sargus vulgaris* (V)³)
bašēlak, gen. *bašēlka*, m. bosiljak; *Sīje se bašēlak u pitār na Ūskrsnu subōtu.*
bāt, gen. -a, m. vrsta većeg čekića, bat
bēdro, gen. -a, n. (i. z.)
biti, kondicional *bīm*, *biš*, *bī*, *bīmo*, pf. i impf. (i. z.)
bižulīn, gen. -a, m. vrsta raka (*Portunus* sp.)
blagdanīca, gen. -e, f. blagdan
blītva, gen. -e, f. (i. z.)
bōb, gen. -a, m. vrsta mahunarke većeg zrna; *Rāni bōb se sādi.*
bonagrācija, gen. -e, f. drveni držač zavjesa učvršćen iznad prozora
botūžica, gen. -e, f. vrsta školjke (*Cardium edule* L. i *Cardium rusticum* L.)
brāc, gen. *brācā*, m. konop na brodu koji veže lantinu za drveni dio (mankul)
brāda, gen. -e, f. (i. z.)
brađica, gen. -e, f. dem. od *brāda*
brbūn, gen. -a, m. vrsta ribe crvenkaste boje, usp. *třlja* (*Mullus barbatus* L.)
brēmā, gen. *bremē*, f. usp. *buklīja*, vrsta drvene posude za vino ili vodu (za pi-
jenje u polju kad se radi); *Brēmā je šīra od buklijē, a buklijā je visočīja.*
broncīn, gen. -a, m. željezni lonac obješen na lancu za kuhanje na vatri
brōnkītus, gen. -a, m. bronhitis
brōska, gen. -e, f. vrsta zelenog povrća, raštika
brūla, gen. -e, f. vrsta konopca od like, žute boje
buklīja, gen. -e, f. usp. *brēmā*, vrsta drvene posude za vino ili vodu
bumbēta, gen. -e, f. ribarska svjetiljka
bubrīg, gen. -a, m. bubreg
bučāk, gen. *bučākā*, m. *vrt u kojem rastu mahunarke*
būkva, gen. -e, f. vrsta plave ribe
būra, gen. -e, f. (i. z.)
būskavica, gen. -e, f. mreža za lovljenje girica

C

- caklō*, gen. *caklā*, n. staklo
cāpica, gen. -e, f. vrsta krampa s kratkom drškom; *māla cāpica*
capūn, gen. *capūnā*, m. usp. *lašūn*, oruđe za kopaње, vrsta uske motike; kramp
capuncīl, gen. -a, m. isto što i *māla cāpica*

³ Svi latinski nazivi ihtionima označeni kraticom (V) preuzeti su iz knjige Vojmira Vinje *Jadranska fauna – etimologija i struktura naziva*, I–II, JAZU, Zagreb, Logos, Split, 1986.

cīglā, gen. *cīglē*, f. opeka
cīma, gen. -e, f. konop za vezivanje broda za obalu
cīmēnt, gen. -a, m. cement
cincēla, gen. -e, f. vrsta ribe *Coricus rostratus* C.V. (V))
cīpal, gen. *cīpla*, m. vrsta ribe
cřv, gen. -a, m. (i. z.)
crvenīca, gen. -e, f. crvenica, crvena plodna zemlja za uzgoj pšenice
cūkar, gen. *cūkra*, m. šećer

Č

čelō, gen. *čelā*, n. (i. z.)
četvrtāk, gen. *četvrtkā*, m. (i. z.)
čičvārda, gen. -e, f. vrsta mahunarke slične slanutku
čovik, gen. -a, m. čovjek
čřva, gen. *čřv*, n. *pl.* crijeva

T'

třfal, gen. *třfla*, m. vrsta bijele ribe
třkara, gen. -e, f. šalica
třpnja, gen. -e, f. peka ispod koje se peče kruh
třp, gen. -a, m. ćup

D

dāgnja, gen. -e, f. vrsta školjke
danās, *pril.* (i. z.)
dātel, gen. -a, m. vrsta školjke, prstac
desēt, *broj* (i. z.)
desēti, gen. -og 1. red. broj; 2. poimen. broj, listopad
dēvet, *broj*, (i. z.)
devēti, gen. -og 1. red. broj; 2. poimen. broj, rujan
džža, gen. -e, f. manja posuda za prelijevanje mošta iz jedne veće posude u drugu,
usp. *bakāra*
dōli, *pril.* na jugu, južno
domāti, -a, -e određ. pridj. (i. z.)
drōb, gen. *drōba*, m. (i. z.)
drūlja, gen. -e, f. postolje za jarbol; *Pōstōlje di je stā jārbul zovē se drūlja.*
držāti, prez. *držīn*, impf. (i. z.)
dvanēsti, gen. -og 1. red. broj; 2. poimen. broj, prosinac

F

- famīja*, gen. -e, f. obitelj
ferāl, gen. *ferālā*, m. vrsta svjetiljke; u svezi *ferāl na grbīt* vrsta svjetiljke za lov-
ljenje grmaja, cipala po rupama uz obalu
ferālīf, gen. -a, m. dem. od *ferāl*
frātar, gen. -tra, m. vrsta školjke, dagnja runjava
frēzā, gen. *frezē*, f. mali traktor za pomoć u vrtu
frīzidēr, gen. *frīzidērā*, m. hladnjak
fūnda, gen. -e, f. konop od ovčje vune koji služi za skupljanje cijeloga jedra oko
lantine
funēstra, gen. -e, f. prozor
furēšt, gen. -a, m. stranac, došljak

G

- gajēta*, gen. -e, f. vrsta broda dužine šest do sedam i pol metara, *Gajēta ima karōc*
bez špirucīna.
gāša, gen. -e, f. uzao sličan lasu
gavunāra, gen. -e, f. mreža za lovljenje gavuna
gīrica, gen. -e, f. vrsta sitne ribe
glāvā, gen. *glavē*, f. 1. glava; 2. bočno brodsko rebro
gnjāti, gen. *gnjāti*, m. pl. potkoljenice
gōdina, gen. -e, f. (i. z.)
gōra, gen. -e, f. šuma
gōri, pril. na sjeveru, sjeverno
govnjār, m. vrsta raka, kosmej, grmalj (*Eriphia spinifrons* Herbst)
grāblje, gen. *grābalj*, f. pl. (i. z.); *Grāblje su za ravnānje zemljē*.
grāh, gen. -a, m. (i. z.)
grāšāk, gen. *grāškā*, m. (i. z.)
grbāč, gen. -a, m. vrsta oruđa za čišćenje gredica
grēda, gen. -e, f. daska na stropu
grīle, gen. *grīl*, f. pl. usp. *grīlje*
grīlje, gen. *grīlj*, f. pl. grilje, rebrenice
grlō, gen. *grlā*, n. (i. z.)
grōf, gen. -a, m. vrsta školjke (*Chlamis varia* L.)
grōzje, gen. -a, n. zb. grožde
gūbica, gen. -e, f. usta
gūc, gen. -a, m. vrsta dugoga i uskoga brodića
guzīca, gen. -e, f. *stražnjica*

H

hobòtnica, gen. -e, f. (i. z.)

hòdnik, gen. -a, m. (i. z.)

I

iglàra, gen. -e, f. mreža za lovljenje srdela, gavuna, girica i sl.

imbròj, gen. -a, m. konop za skraćivanje vrha jedra

isprid, pril. prije; *Osàn dån isprid Gòspe Vèlike bimo sījali zèje*.

izmīšan, -a, -o, neod. pridj. izmiješan

iznūmāt, prez. *iznūmljen*, impf. iskopavati

J

jā, zamj. (i. z.)

jāpno, gen. -a, n. vapno

jārbul, gen. -a, m. jarbol

jargòla, gen. -e, f. drška kormila

jarīk, gen. -a, m. vrsta žitarice, ječam

jāstog, gen. -a, m. vrsta raka

jāva, gen. -e, f. prostor ispod palube broda; potpalublje, isto što i *šfiva*

jazīk, gen. -a, m. jezik

jedån, *jednå*, *jednò*, broj (i. z.)

jedanēsti, gen. -og 1. red. broj, 2. poimen. broj, studeni

jesēnåc, gen. *jesēncå*, m. krumpir što se sadi po Velikoj Gospi; *Jesēnåc se sådi od pŕve kīše po Gòspi Vèlikoj*.

jētra, gen. -e, f. (i. z.)

jūdro, gen. -a, n. jedro

jūgo, gen. -a, n. topao južni vjetar, jugo

K

kaciòl, gen. -a, m. velika polukuglasta žlica za lijevanje juhe iz zdjele u pladnje

kafå, gen. *kafē*, f. kava

kåīl, gen. -a, m. brodić sličan lađi, ali obao na pramcu i krmi

kåmara, gen. -e, f. isto što i *sòba*

kåmen, gen. -a, m. (i. z.)

kåmen, -a, -o, neod. pridj. kameni, koji je od kamena

kåmenica, -e, f. vrsta školjke

kanaštrēla, gen. -e, f. isto što i *pūvarica*

- kāntar*, gen. *kāntara*, m. vrsta ribe
kantrīda, gen. -e, f. stolica
kantūn, gen. -a, m. 1. ugao; 2. kut
kāpa, gen. -e, f. (i. z.)
kapišānta, gen. -e, f. vrsta školjke (*Pecten jacobaeus* L.)
kapūla, gen. -e, f. luk
kapūlica, gen. -e, f. dem. od *kapūla*; *Kapūlica rāna se sādi isto u tō doba*.
karōc, gen. -a, m. *Karōc je provēna stātva koja vīri pōviše pālube*.
katrīda, gen. -e, f. stolica
kāžiput, gen. -a, m. kaži-prst
klāpa, gen. -e, f. skupina pjevača
klīsa, gen. -e, f. vrsta klizavih algi
klīštarīca, gen. -e f. kliješta za lovljenje školjke kunjke
kmetarīja, gen. -e, f. rad u tuđem polju za plaću, nadničjenje
kōťa, gen. -e, f. 1. brod za lovljenje svih vrsta riba; 2. vrsta mreže koja se vuče po dnu mora, mreža za dubinski lov ribe; u svezi *kōťa gīrarica* vrsta kočice za lovljenje girica; *kōťa dubīnska* vrsta kočice za lovljenje škampa na otvorenim dubinama između 150 i 200 m
kōfa, gen. -e, f. košara
kokorūz, gen. -a, m. kukuruz; *Kokorūz se sīje od Gōspe Blāgovisti pa do Svēti Jūrja i Svēti Mārka*.
kolīno, gen. -a, n. koljeno
kōlovoz, gen. -a, m. (i. z.)
kolūmba, gen. -e, f. kobilica broda
komō, gen. *komā*, m. drveni ormar sastavljen od niza ladica
konōba, gen. -e, f. kameni podrum ili prizemlje za čuvanje hrane i pića
konōp, gen. -a, m. konopac; *Konōp se izvūčē*.
kontrīna, gen. -e, f. zavjesa
kopīť, gen. *kopīťā*, m. daska brodskog poda ispod pramca
kopīta, f. vrsta školjke (*Glycimeris glycimeris* L.)
kopūs, gen. -a, m. kupus; *Kopūs se sādi od Gōspē Kārmenske do Gōspē Vēlike*.
korāj, gen. *korājā*, m. koralj
Korīzma, gen. -e, f. (i. z.)
kōrtul, gen. -a, m. posebno spremište u škrinji
kosā, gen. *kosē*, f. oruđe kojim se kosi trava, kosa
kōse, gen. *kōs*, f. pl. kosa, vlasi
kosīr, gen. *kosīrā*, m. oruđe za rezanje trave, granja i sl., usp. *pištārol*; *Pištārol je sīri od kosīrā*. *Kosīr je više zaviniūt od pištārola*.

- kosirāčica*, gen. -e, f. oruđe za čišćenje manje trave
kōslata, gen. -e, f. velika posuda za lijevanje vina
kōst, gen. *kōsti*, f. (i. z.)
kōsti, gen. *kostī*, f. pl. leđa
kōš, gen. *košā*, m. (i. z.)
koštica, gen. -e, f. dem. od *kōst*; u svezi *koštice od rukē* zapešće; *koštice od no-
gē* gležanj
kovāč, gen. *kovāčā*, m. vrsta ribe
krājna, gen. -e, f. konopac za vezivanje broda za obalu
krāva, gen. -e, f. vrsta školjke (*Murex trunculus* L.)
kredēnca, gen. -e, f. kuhinjski ormar za posuđe
krž, gen. *kržā*, m. (i. z.)
krmā, gen. *krmē*, f. dio broda, krma
krōv, gen. *krovā*, m. (i. z.)
krumpīr, gen. *krumpīrā*, m. (i. z.)
krvēlj, f. vrsta školjke (*Haliotis tuberculata* L. (V))
kudūlja, gen. -e, f. kudjelja
kūhinja, gen. -e, f. (i. z.)
kunjkāra, gen. -e, f. isto što i *kunjkāra*
kumpīr, gen. *kumpīrā*, m. isto što i *krumpīr*
Kūn gen. *Kūnā*, m. Tkon
Kūn, gen. *Kūna*, m. Tkon
kūncica, gen. -e, f. vrsta školjke
kūnj, gen. -a, m. vrsta oruđa
Kūnjani, gen. *Kūnjanina*, m. stanovnik Tkona, Tkonjanin
kūnjka, -e, f. vrsta male školjke sive boje (*Navicula noae* L.)
Kūnjka, gen. -e, f. stanovnica Tkona
kunjkāra, gen. -e, f. vrsta mreže za lovljenje školjki kunjki
kūnjski, -a, -o, pridj. tkonski, koji se odnosi na Tkon
kūpa, gen. -e, f. crijep; gen. pl. bez *kūp*
kūpus, gen. -a, m. (i. z.)
kutija, gen. -e, f. usp. *škātula*
kužīna, gen. -e, f. kuhinja
kvasīna, gen. -e, f. ocat, kvasina

L

- lacārda*, gen. -e, f. vrsta plave ribe, lokarda
lād'a, gen. -e, f. vrsta kratkog brodića ravnog dna bez savinutih rebara
lākat, gen. -*kta*, m. (i. z.)

- lantīna*, gen. -e, f. drvo na brodu koso od jarbola oko kojega se skuplja jedro
lašūn, gen. -a, m. isto što i *capūn*
lavōr, gen. -a, m. posuda za pranje, lavor
lebdīl, gen. -a, m. zapadni vjetar
lēbro, gen. -a, n. rebro
lēška, gen. -e, f. mamac za lovljenje ribe; *Lēška za parangāl je srdēla. Lēška za lovit rību na ūdicu samīcu je līgnja, cřv ili māli gavūn.*
lētrika, gen. -e, f. električna struja
lēut, gen. -a, m. vrsta broda; *Lēut ūna špirucūn.*
levānt, gen. -a, m. hladan istočni vjetar, istočnjak
ležāti, prez. *ležūn*, impf. (i. z.)
līgnja, gen. -e, f. (i. z.)
līmūn, gen. -a, m. (i. z.)
līpanj, gen. -pnja, m. (i. z.)
līpo, pril. *lījepo*
lištopad, gen. -a, m. (i. z.)
lokōta, gen. -e, f. razmak između rebara na kobilici broda
lonāc, gen. *loncā*, m. (i. z.)
lōsnar, gen. -a, m. vrsta pribora za lovljenje školjke losture u obliku dugoga štapa koji se na vrhu račva i ima zupce s unutrašnje strane
lōstura, gen. -e, f. vrsta velike školjke, visoke oko 80 cm (*Pinna nobilis* L.)
loznīca, gen. -e, f. loza
lūc, gen. -a, m. vrsta plave ribe
lucmarīn, gen. -a, m. ružmarin
lūk, gen. -a, m. češnjak; *Mōre se lūk sādīt.*
lumbrel, gen. -a, m. kišobran
lūmin, gen. -a, m. uljana svijeća za mrtve, dušica, lumin
lūj, gen. -a, m. srpanj

Lj

- ljutīca*, gen. -e, f. vrsta luka; ljutika, luk kozjak

M

- maestrāl*, gen. *maestrālā*, m. blag dnevni vjetar (i. z.)
magārac, gen. *magārca*, m. (i. z.)
māj, gen. -a, m. svibanj
mānat, gen. *mānta*, m. konop kojim se diže zamotano jedro za lantinu uz jarbol
mandarīna, gen. -e, f. (i. z.)

- mandār*, gen. -a, m. daska za oplatu broda
mānkuḷ, gen. -a, m. drvo na brodu za koje je zavezan konop za vezanje broda
mārač, gen. *mārča*, m. isto što i *ožujak* i *ožuljak*
marāška, gen. -e, f. mediteranska višnja; maraska
marīsa, f. vrsta crvenog raka (*Portunus corrugatus* Penn.)
māslina, gen. -e, f. (i. z.)
masfīt, prez. *masfūn*, impf. gaziti grožđe kod prerade u vino
māškuḷ, gen. -a, m. udubina na brodu u kojoj stoji *jargōla* (drška kormila)
matalān, gen. -a, m. vrsta plave ribe, mala bukvica
mažīn, gen. -a, m. mlinac za kavu i papar
mēndula, gen. -e, f. badem
metlā, gen. *metlē*, f. (i. z.)
miṭūn, gen. *miṭūnā*, m. vrsta plave ribe slične srdeli
mihūr, gen. *mihūrā*, m. mokračni mjehur, usp. *vodenjak*
mīra, gen. -e, f. mjera
mīsec, gen. -a, m. mjesec
mlāt, gen. -a, m. bat, malj, jedna mu je strana oštra, a druga plosnata
mlīn, gen. -a, m. mlin za prerađivanje ulja
mōḷ, prez. *mōren*, impf. moći; *Svēti Lūka – mōre se lūk sādīt*.
modrāg, gen. -a, m. vrsta ribe, tragalj (*Maena vulgaris* C.V. (V))
morīna, -e, f. vrsta ribe, murina (*Muraena helena* L.)
moṭika, gen. -e, f. (i. z.); *Moṭika ima nājkratu dīšku*.
mōžani, gen. *mōžani*, m. *pl.* moždani, mozak
mrīža, gen. -e, f. mreža
mūl, gen. -a, m. mol na obali, izbočeno manje pristanište
mulīt, gen. -a, m. dem. od *mūl*
mutār, gen. *mutārā*, m. kamena ili drvena posuda za gnječenje luka što se posiplje po kuhanom krumpiru. Posuda je pri dnu uža, a pri vrhu znatno šira.

N

- najīgo*, gen. -a, n. istok
nākīt, gen. -a, m. (i. z.)
nazmōrac, gen. *nazmōrca*, m. zapad
nedīlja, gen. -e, f. nedjelja
nogā, gen. *nogē*, f. (i. z.)
nōs, gen. *nōsa*, m. (i. z.)
nošnjā, gen. *nošnjē*, f. (i. z.)
nōž, gen. *nōžā*, m. (i. z.)

O

- obrâz*, gen. -a, m. (i. z.)
ðbrva, gen. -e, f. (i. z.)
ot'âlî, gen. *ot'âl*, m. pl. naočale
ogrč, gen. -a, m. vrsta puža (*Monodonta turbinata* Born (V))
okâ, gen. *okê*, f. mjera od dvije litre
òko, gen. -a, n. (i. z.); *Svêti Ròko izvâdija kûgi òko*.
okvîr, gen. *okvîrâ*, m. dovratâk
opâsat, prez. *opâšen*, pf. okružiti ribu mrežom na početku ribanja
ormâr, gen. *ormârâ*, m. (i. z.)
osân, broj, osam; *Osân dân îsprid Gôspe Vêlike bîmo sîjali zêje*.
ôsmi, gen. -og 1. red. broj; 2. poimen. broj, kolovoz
òsti, gen. *ostî*, f. pl. (i. z.)
òštriga, gen. -e, f. vrsta školjke, ostriga
ovčîca, gen. -e, f. vrsta ribe (*Lithognathus mormyrus* L.)
òžujak, gen. -jka, m. (i. z.)
òžûljak, gen. *òžûljka*, m. ožujak, usp. *òžujak*

P

- pâgar*, gen. *pâgra*, m. vrsta ribe
pajòl, gen. -a, m. daska brodskog poda koja nije ispod pramca
pâlac, gen. *pâlca*, m. (i. z.)
palamîda, gen. -e, f. vrsta plave ribe
pâlîca, gen. -e, f. vrsta oruđa za krčenje šume da bi se dobila zemlja za sadenje maslina
pânul, gen. -a, m. vrsta udice; u svezi *pânul za šarûnê* vrsta udice za lovljenje šaruna
pânula, gen. -e, f. vrsta udice za lovljenje zubatca
papâr, gen. *paprâ*, m. (i. z.)
papašûra, gen. -e, f. vrsta ribe
parâda, gen. -e, f. desna strana broda; *Parâda je desnâ strân bròda*.
parangâl, gen. *parangâlâ*, m. vrsta udice za lovljenje ugora i sl.
pašabròd, gen. -a, m. *cjedîlo*
pašarêla, gen. -e, f. mreža za lovljenje lista (ribe)
peškafònda, gen. -e, f. vrsta udice za lovljenje lignji
pêta, gen. -e, f. (i. z.)
pêtâk, gen. *pêtâkâ*, m. (i. z.); *přvi pêtâk*
pîc, gen. -a, m. vrsta ribe (*Charax puntazzo* Cetti (V))

- pijāt*, gen. -a, m. tanjur, pladanj
pīrja, gen. -e, f. lijevak
pirūn, gen. *pirūnā*, m. vilica
pīsāk, gen. *pīskā*, m. pijesak
pīsāt, prez. *pīšen*, impf. pisati
pištarōl, gen. -a, m. oruđe za rezanje trave, granja i sl. sličan kosiru, usp. *kosīr*;
Pištarōl je širi od kosīrā.
pitār, gen. *pitārā*, m. lonac za cvijeće; *Si je se bašēlak u pitār.*
pīvanje, gen. -a, n. pjevanje
plāfūt, prez. *plātin*, pf. *platiti*
plētíkosa, gen. -e, f. vrsta raka (Palaemon sp.)
plīvarica, gen. -e, f. 1. brod za lovljenje srdela, skuša; 2. mreža za lovljenje srdela,
duga oko 340 do 350 m
pljeskūja, gen. -e, f. pjeskulja, pjeskovita zemlja za uzgoj vinove loze, voća i mas-
lina
pōd, gen. *podā*, m. (i. z.)
podlānica, gen. -e, f. vrsta svijetle ribe široke gleve (Chrysophrys aurata Cuv. (V))
pōdrum, gen. -a, m. (i. z.)
pōje, gen. -a, n. polje
pokapōrtica, gen. -e, f. poklopac otvora na pramcu broda
poklōpac, gen. *poklōpca*, m. (i. z.)
polučāk, gen. *polučākā*, m. posuda, mjera od 20 litara; *Desēt ōk se zovē polučāk.*
pomidōr, gen. -a, m. rajčica
pompōna, gen. -e, f. stojeća mreža za lovljenje raznih vrsta ribe
ponedīljak, gen. *ponedīljka*, m. ponedjeljak
pōrat, gen. *pōrta*, m. luka
posījat, prez. *posījen*, pf. posijati
pōsteja, gen. -e, f. postelja
pōt, gen. *potā*, m. lonac
pōšta, gen. -e, f. predio u moru gdje se zadržava pojedina vrsta ribe
pōža, gen. -e, f. konop na kraju jedra koji se drži u ruci, usp. *škōta*
prāg, gen. -a, m. (i. z.)
praōna, gen. -e, f. praonica rublja
prāska, gen. -e, f. breskva
prēsa, gen. -e, f. preša za tiskanje i gnječenje maslina
prīlipak, gen. *prīlipka*, m. vrsta školjke, priljepak, lupar (Patella coerulea L.)
prīlja, gen. -e, f. tanka greda što drži krovnu konstrukciju
prosīnac, gen. *prosīnca*, m. (i. z.)
prošēk, gen. -a, m. (i. z.)

prôva, gen. -e, f. pramac broda
prôzor, gen. *prôzôra*, m. (i. z.)
přs, gen. *přsta*, m. prst, usp. *přst*; u svezi *věliki přs*, gen. *vělikog přsta* prst sred-
njak; *măli přs*, gen. *măloga přsta* mali prst
přst, gen. *přsta*, m. (i. z.), usp. *přs*
přstenjak, gen. *prstenjăka*, m. (i. z.)
přvi, -a, -o, red. broj, (i. z.); *přvi pětăk*
pulěnat, gen. *pulěnta*, m. zapadni vjetar usp. *pulentăda* i
pulěnt, gen. -a, m. isto što i *pulěnat* i *pulentăda*
pulentăda, -e, f. isto što i *pulěnat* i *pulěnt*
pûpak, gen. *pûpka*, m. (i. z.)
pûž, gen. *pûžă*, m. vrsta školjke

R

rămen, gen. -a, m. rame
răni, -a, -o, odr. pridj. (i. z.); *To je răno. Světa Ūršula – răni bôb se sădi.*
rărog, -a, m. vrsta raka (*Homarus vulgaris* L. (V))
răt, gen. *răta*, m. (i. z.)
răzličît, -a, -o, neodr. pridj. (i. z.)
redîna, gen. -e, f. stijenj na svjetiljci, feralu
rešětka, gen. -e, f. (i. z.)
rijăt, prez. *rîjan* impf. veslati natrag
rîpa, gen. -e, f. repa; *Rîpa se sădi o Bărtulji.*
rogûlje, gen. *rogûlj*, f. pl. vrsta krampa s dva roga
rûjan, gen. -jna, m. (i. z.)
rûta, gen. -e, f. vrsta ljekovite trave

S

sabûn, gen. *sabûnă*, m. pijesak
sădît, prez. *sădin*, impf. saditi; *Răni bôb se sădi.*
sakět, gen. -a, m. vrećica
salăta, gen. -e, f. (i. z.)
sălpa, gen. -e, f. vrsta ribe (*Boops salpa* L.)
samîca, gen. -e, f. vrsta udice za lovljenje bijele ribe na dubini od 5 do 20 m. Po
dvije se udice skupa vežu, a zatim je razmak do drugih.
sêrag, gen. *sêrga*, m. vrsta ribe, šarag (*Sargus rondeletii* C. V. (V))
sîčanj, gen. *sîčnja*, m. siječanj
sîdro, gen. -a, n. (i. z.)
sîjat, prez. *sîjen*, impf. *sijati*; *Prăvi bôb se sîje od Světe Lûcě pa do Bănje vĕčeri, a*
năjbolji je bôb koji se sîje na Bănju vĕčer.

- sikīra*, gen. -e, f. vrsta sjekire za rad u šumi; *Sikīra je za gòru siť.*
sīpa, gen. -e, f. vrsta glavonošca (*Sepia officinalis* L. (V))
skāla, gen. -e, f. stuba
skrīnja, gen. -e, f. škrinja
skūša, gen. -e, f. vrsta plave ribe
slavūlja, gen. -e, f. vrsta ljekovite trave; *Slavūlja u gorī rēstē.*
slika, gen. -e, f. (i. z.)
sliz, gen. -a, m. sljez
slizenā, gen. *slizenē*, f. slezena
slūgā, gen. *slugē*, m. (i. z.)
smōkva, gen. -e, f. (i. z.)
sōba, gen. -e, f. (i. z.) usp. *kāmara*; u svezi *prīmaťa sōba*, dnevna soba
sōčivo, gen. -a, n. vrsta mahunarke, ieća
sohā, gen. *sohē*, f. stalak za vesla
sovčica, gen. -e, f. vrsta bijele ribe (*Pagellus mormyrus* C.V. (V))
spřta, gen. -e, f. pletena košara za berbu grožđa
spūga, gen. -e, f. morska spužva
spuntūra, -e, f. upala pluća
sřce, gen. -a, n. (i. z.)
srdēla, gen. -e, f. vrsta plave ribe (*Clupea pilchardus* Walb. (V))
sřidā, gen. *sřidē*, f. srijeda
sřp, gen. -a, m. (i. z.)
sřpanj, gen. -pnja, m. (i. z.)
stālā, gen. *stalē*, f. okomita vješalica
stapnīca, gen. -e, f. kralješnica
stāri, -a, -o, odr. pridj. (i. z.)
stāvit, prez. -in, pf. *staviti*
stōl, gen. *stolā*, m. (i. z.)
stūdeni, gen. -oga, m. (i. z.)
stupālo, gen. -a, n. stopalo
subōta, gen. -e, f. (i. z.)
svībanj, gen. -bnja, m. (i. z.)
sviťica, gen. -e, f. dem. od svijeća

Š

- šābaka*, gen. -e, f. vrsta mreže za lovljenje girica u vrijeme kad nije dopuštena
koća (1.10.–1.5.)
šarūn, gen. *šarūnā* m. vrsta ribe, šarun
šenīca, gen. -e, f. pšenica

- šilòk*, gen. -a, m. topao jugoistočni vjetar
šijät, prez. *šijan*, impf. veslati unatrag
škabelün, gen. -a, m. noćni ormarić
škäf, gen. -a, m. vrsta brodića slična kaiću, ali sa zasječenom, ravnom krmom koja se razlikuje od pramca
škäfa, gen. -e, f. *drvena posuda*
škâmp, -a, m. vrsta *raka crvenkaste boje*
škätula, gen. -e, f. 1. isto što i *kufija*; 2. ladica
šköta, gen. -e, f. isto što i *pöža*
škrèbut, gen. -a, m. vrsta trave
škr̥pun, gen. -a, m. riba sive boje (*Scorpaena porcus* L. (V))
škûri, gen. *škûri*, m. pl. prozorski zasloni od punoga drveta s unutrašnje strane stakla
šòj, gen. -a, m. vrsta ribe, list
špâr, gen. -a, m. vrsta ribe (*Diplodus annularis* L.)
špirucün, gen. -a, m. šiljak na pramcu broda
štîva, gen. -e, f. isto što i *jâva*, potpalublje
štòk, gen. -a, m. 1. okvir prozora i vrata; vratnica; 2. isto što i *štùk*
štrljün, gen. -a, m. vrsta *ribe*, strijun, jesetra (*Acipenser sturio* L.)
štùk, gen. -a, m. strop
šuferrn, gen. -a, m. šibica
šufit, gen. -a, m. tavan
šûpalj, -plja, -pljo, neodr. pridj. (i. z.)
šupljäča, gen. -e, f. vrsta većeg cjedila, za cijedenje makarona i špageta

T

- talafërma*, gen. -e, f. kopno, obala koja nije otočka
taväja, gen. -e, f. stolnjak
tëta, gen. -e, f. plitka posuda za kuhanje
teräca, gen. -e, f. terasa
timün, gen. *timünä*, m. kormilo
tisto, gen. -a, n. tijesto
törak, gen. *törka*, m. isto što i *utörak*
törba, gen. -e, f. (i. z.)
trajün, gen. *trajünä*, m. konopčić kojim se skрати jedro kad je veliki vjetar
trälje, gen. *trälj*, f. pl. tačke
tramontâna, gen. -e, f. vjetar koji puše iza promjene vremena
trâsan, gen. -sna, m. *lijeva strana broda*, usp. *trâsna*
trâsna, gen. -e, f. isto što i *trâsan*

tratūr, gen. *tratūrā*, m. veliki lijevak za vino
trāvanj, gen. *-vnja*, m. (i. z.)
trcarōl, gen. *-a*, m. skraćeno jedro zbog jakog vjetra
trēpavica, gen. *-e*, f. (i. z.)
třganje, gen. *-a*, n. berba
tršnja, gen. *-e*, f. trešnja
třlja, gen. *-e*, f. isto što i *brbūn*
tūnj, gen. *tūnjā*, m. vrsta modre ribe

U

učiteljica, gen. *-e*, f. (i. z.)
ūho, gen. *-a*, n. (i. z.)
uljāra, gen. *-e*, f. postrojenje za preradu maslina, uljara
unūk, gen. *-a*, m. (i. z.)
ušāta, f. vrsta ribe (*Oblata melanura* C. V. (V))
utōrak, gen. *utōrka*, m. (i. z.)
ūžina, gen. *-e*, f. (i. z.)

V

vāik, *pril.* uvijek
vāza, gen. *vāze*, f. (i. z.)
vejāca, gen. *-e*, f. veljača; *Kapūlica se sādi sve do vejāče.*
večēra, gen. *-e*, f. (i. z.)
vičārnica, gen. *-e*, f. debela greda što drži krov i strop
vīnō, gen. *vīnā*, n. (i. z.)
vītar, gen. *-tra*, m. vjetar
vīřica, gen. *-e*, f. šupljina na mreži
vlādāt, prez. *vlādan*, impf. vladati
vodā, gen. *vodē*, f. (i. z.)
vodenjāk, gen. *vodenjākā*, m. mokraćni mjehur, usp. *mihūr*
volūř, gen. *-a*, m. vrsta ribe (*Raja batis* L.)
volīna, gen. *-e*, f. vrsta ribe, raža (*Raja alba* Lac.)
vožīt, prez. *vōžin*, impf. veslati naprijed
vrāt, gen. *-a*, m. (i. z.)
vrāta, gen. *vrāt*, n. pl. (i. z.)
vretenō, gen. *vretenā* n. (i. z.)
vřīca, gen. *-e*, f. vreća
vřpal, m. volak

vrša, gen. -e, f. žičana mreža za lov bijele ribe (barbuna, ugora i sl.)
vrtā, gen. *vrtla*, m. vrt

Z

zapovidnik, gen. *zapovidnikā*, m. zapovjednik; u svezi *zapovidnik brōda* zapovjednik broda, kapetan
zātijak, gen. -jka, m. zatiljak
zđila, gen. -e, f. zdjela
zdril, -a, -o, neodr. pridj. zreo
zēje, gen. -a, n. blitva; *Osan dān isprid Gōspe Vēlike bimo sījali zēje*.
zemjā, gen. *zemjē*, f. zemlja; *Nāša zemjā nī mekā*.
zēzavac, gen. -vca, m. vrsta raka (Scyllarus arctus L.)
zād, gen. -a, m. (i. z.)
zlica, gen. -e, f. žlica
zūb, gen. -a, m. (i. z.)
zubāča, gen. -e, f. vrsta krampa bez vrha
zubātāc, gen. *zubācā*, m. vrsta bijele ribe
zūnj, gen. -a, m. lipanj

Ž

želūdac, gen. *želūca*, m. (i. z.); *Bez želūca bilo bi slābo*.
žūto, gen. -a, n. vrsta žitarice, raž
žūč, gen. *žūči*, f. (i. z.)
žūkak, *žūka*, *žūko*, neodr. pridj. gorak

A short dictionary of the idiom of Tkon

Summary

This dictionary contains lexical materials which were collected in the course of the field work in Tkon on the island of Pašman, opposite the town of Biograd.